

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 31 » серпня 2016р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Майстерність актора»

Галузь знань 0202 Мистецтво

Спеціальність 5.02020201 Хореографія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2308
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2016

Київ 2016 рік

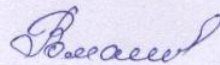
Робоча програма «Майстерність актора» для студентів галузі знань 0202
Мистецтво, спеціальності 5.02020201 Хореографія

Розробник: Садляк Катерина Юріївна, викладач циклової комісії музики і
хореографії Університетського коледжу Київського університету імені
Бориса Грінченка, викладач-методист

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії музики і
хореографії

Протокол від «29» серпня 2016 р. № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії

(Т.В. Романова)

(підпис)

© _____ 20__ рік

© _____ 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань. Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0202 Мистецтво	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність <u>5.02020201</u> <u>Хореографія</u>	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 5-й
Загальна кількість годин - 54		
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«Молодший спеціаліст»</u>	Аудиторних: 30 год.
		Лекції: 8 год.
		Практичні: 12 год.
		Семінарські: 2 год
		Індивідуальні: 6 год
		Самостійна робота: 24 год.
		МК: 2 год.
Вид підсумкового контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Майстерність актора» є виявлення, та розвиток природних здібностей студента, формування у студентів професійних акторських навичок, необхідних для створення образу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Майстерність актора» є:

- вивчення специфіки та сутності театрального мистецтва;
- розуміння особливостей професійної етики актора театру;
- формування свідомого підходу до розвитку власного акторського інструментарію;
- оволодіння техніками сценічної гри і принципами їх застосування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента повиненні бути сформовані такі **компетентності**:

Загальні:

- здатність до аналізу та синтезу;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до навчання;
- здатність досягнення цілі.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості професії, вмотивоване здійснення професійної діяльності;
- володіння предметною та сучасною базою знань;
- здатність реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- знання і застосування сучасних технологій для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу в області мистецтва;
- здатність до творчості.

Предметні:

- готовність розвивати та удосконалювати професійний апарат актора, його психотехніку;
- спроможність роботи актора над собою, шляхом індивідуально спрямованого тренінгу та творчого самовиховання;
- здатність володіти елементами сценічної дії;
- вміння формувати професійні навички, освоювати методичні засоби праці над роллю.

3. Програма навчальної дисципліни.

V семестр

Модуль I.

Змістовний модуль 1. Робота актора над роллю.

Тема 1. Поняття атмосфери у сценічній творчості та в роботі актора над роллю.

Загальне поняття атмосфери (театру, концертного залу, цирку, театралізованого масового свята). Атмосфера, як взаємозв'язок актора з глядачем.

Атмосфера як простір, що живить творчу активність актора. Масові сцени вистави і характер впливу певної атмосфери. Об'єктивна атмосфера і суб'єктивні почуття актора. Внутрішня динаміка атмосфери.

Атмосфера як збудник творчих почуттів актора у роботі над образом. Роль музики у створенні атмосфери.

Декоративно-художнє оформлення вистави та його вплив на створення атмосфери видовища.

Сценографія як рухома дійово-динамічна структура атмосфери. Складові сценографії.

Тема 2. Робота актора над роллю.

Станіславський про комплексний характер процесу творчості у роботі актора над роллю. Чотири основні етапи роботи над роллю: пізнання, переживання, втілення, вплив. Методика роботи актора над роллю: вивчення дійсності, аналіз літературного матеріалу, акторська робота на репетиціях, вдома і у виставі.

Головний принцип роботи над роллю – від вигаданих чужих обставин до живого дійсного почуття, як шлях від зовнішнього до внутрішнього.

Поняття і оцінка розвитку зовнішньої сценічної дії вистави, причини, що викликали ту чи іншу дію, форми втілення думки, ідеї, реалій побуту, загального стилю як основні вимоги у роботі актора над роллю.

Тема 3. Метод дієвого аналізу.

Метод дієвого аналізу як засіб роботи над роллю та виставою взагалі, як найдоступніший шлях до життя людського духу ролі через життя людського тіла її. Метод дієвого аналізу як зовнішній і внутрішній самоаналіз артиста в обставинах життя ролі, як найкращий засіб розкріпачення актора, виявлення його творчої активності і самостійності.

Метод дієвого аналізу як шлях найвищого режисерського відчуття творчості артиста, найменших змін у його поведінці на сцені, як дійсне створення умов для творчості.

Використання методу дієвого аналізу відомими режисерами-педагогами (М.О. Кнебель, К.С. Станіславський та інші).

Тема 4. Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності.

Прийоми статурності і фіксації в театральних формах. Характер жесту: комічний, трагічний. Психологічний жест як перший крок актора у роботі над роллю.

Вправи на знаходження психологічного жесту у таких діях: відкривати, закривати, брати, ламати та інше. Вправи на фантастичний психологічний жест. Вправи на використання жесту при загостренні дії.

П'ять випадків використання психологічного жесту у практичній роботі актора:

- для засвоєння образу ролі в цілому;
- для окремих моментів ролі;
- для окремих сцен вистави;
- для засвоєння партитури атмосфери;
- у роботі над текстом ролі.

Модуль II.

Змістовий модуль 1. Від етюду до ролі. Малі форми драматургії.

Тема 5. Мізансцена – мова режисера та інструмент актора.

Актор – творець мізансцен у процесі творення сценічного етюду. «Мізансцена» (від фр. – розташування на сцені) як подія, виявлена видовишно. Пластична форма вираження у просторі й часі внутрішньої суті завершеного уривка сценічної дії, взаємодії або події, часу конфлікту.

Мізансцена як один із універсальних засобів існування актора на сцені.

Іномовна образність у мізансцені: за допомогою зовнішніх, фізичних дій персонажів виявляти внутрішні, психологічні відношення і дії.

Тема 6. Взаємодія акторів на сцені.

Процес взаємодії акторів на сцені. Уміння актора спостерігати життя, стосунки людей, уміння помічати в окремій деталі поведінки однієї людини вплив поведінки іншої.

Особливості сценічного спілкування. Взаємодія з партнером.

Елементи живого процесу сценічної взаємодії: оцінка, орієнтація, привернення уваги партнера, пристосування до об'єкта, характер та динаміка пристосування.

Взаємодія як процес становлення та розвитку взаємовідносин з об'єктами-партнерами під час сценічної боротьби.

Тема 7. Парний та масовий етюди: основні вимоги до даної форми.

Парний етюд в умовах виправданого мовчання. Засвоєння принципів сценічного спілкування з партнером у парному етюді. Особливості над постановкою парних етюдів.

Репетиційна робота над парними етюдами на сценічному майданчику.

Вправи на засвоєння законів спілкування на орієнтування, пристосування, взаємодію. Вправи на оцінку дії партнера на задану тему або імпровізацію. Вправи на привернення уваги партнера.

Тема 8. Робота над масовим етюдом.

Поняття парний та масовий етюди, вимоги до їх створення, особливості та відмінності. Робота над постановкою етюду.

Засвоєння принципів сценічного спілкування у масовому етюді. Маса як головна дійова особа етюду. Організація дії виконавців у масовій сцені.

Специфіка взаємодії у масовому етюді, її характер.

Підтекст як комплекс думок і почуттів, що містяться у тексті ролі. Розкриття підтексту за допомогою пауз, внутрішніх монологів, ритмічної організації вистави. Вправи на рольову поведінку в різних найрізноманітніших ситуаціях, у запропонованих обставинах, у процесі спілкування на імпровізаційні теми.

Тема 9. Малі форми драматургії.

Різновиди малих форм драматургії. Особливості роботи над скетчем, інтермедією, мініатюрою.

Підбір матеріалу та розробка ідейно-тематичного аналізу сценки. Репетиції у вигородці. Створення гумористичного образу – клоунада та пантоміма.

Репетиція з реквізитом. Наділення бутафорії та реквізиту сценічними можливостями.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Всього	лекції	сем.	інд.	практ.	с.р.	пк
1	2	8	2	6	12	24	2
Змістовий модуль 1. Робота актора над роллю							
Тема 1. Поняття атмосфери у сценічній творчості та в роботі актора над роллю	5	2				3	
Тема 2. Робота актора над роллю.	6			1	2	3	
Тема 3. Метод дієвого аналізу.	8	2		1	2	3	
Тема 4. Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності.	6			1	2	3	
Разом за змістовим модулем 1	25	4		3	6	12	
Змістовий модуль 2. Від етюдів до ролі. Малі форми драматургії							
Тема 1. Мізансцена – мова режисера та інструмент актора.	8	2		1	2	3	
Тема 2. Взаємодія акторів на сцені.	6			1	2	3	
Тема 3. Парний та масовий етюд: основні вимоги до даної форми.	10	2	2	1	2	3	

Тема 4. Малі форми драматургії.	5					3	2
Разом за змістовим модулем 2	29	4	2	3	6	12	
Разом за семестр	54	8	2	6	12	24	2

Навчально-методична карта дисципліни «Майстерність актора»

Разом: 54 години, лекції – 8 години, практичні заняття – 12 годин, індивідуальна робота - 6 години, самостійна робота – 24 години, модульний контроль – 2 години.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Робота актора над роллю				Від етюду до ролі. Малі форми драматургії			
Лекції	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.4	2.3
Теми Лекцій	Поняття атмосфери у сценічній творчості та в роботі актора над роллю	Робота актора над роллю	Метод дієвого аналізу	Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності	Мізансцена - мова режисера та інструмент актора	Взаємодія акторів на сцені	Парний та масовий етюд: основні вимоги до даної форми	Малі форми драматургії
Теми семінарських Занять							Парний та масовий етюд: основні вимоги до даної форми	
Теми практичних занять		Робота актора над роллю	Метод дієвого аналізу	Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності	Мізансцена - мова режисера та інструмент	Взаємодія акторів на сцені	Парний та масовий етюд: основні вимоги до даної форми	
Самостійна робота	Сам. Робота 40б.							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25б.							
Підсумковий контроль	Залік							

6. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Робота актора над роллю.	2
2.	Метод дієвого аналізу.	2
3.	Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності.	2
4.	Мізансцена – мова режисера та інструмент актора.	2
5.	Взаємодія акторів на сцені.	2
6.	Парний та масовий етюди: основні вимоги до даної форми.	2
Разом:		12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Поняття атмосфери у сценічній творчості та в роботі актора над роллю	3
1.	Робота актора над роллю.	3
2.	Метод дієвого аналізу.	3
3.	Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності.	3
4.	Мізансцена – мова режисера та інструмент актора.	3
5.	Взаємодія акторів на сцені.	3
6.	Парний та масовий етюди: основні вимоги до даної форми.	3
7.	Малі форми драматургії	3
Разом:		24

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Робота актора над роллю.	1
2.	Метод дієвого аналізу.	1
3.	Поза і жест як основні елементи статурної акторської виразності.	1
4.	Мізансцена – мова режисера та інструмент актора.	1
5.	Взаємодія акторів на сцені.	1
6.	Парний та масовий етюди: основні вимоги до даної форми.	1
Разом:		6

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- словесні: із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні,
- дедуктивні,
- аналітичні,
- синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення:

- репродуктивні,
- пошукові,
- дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю:

- під керівництвом викладача;
- самостійна робота студентів: розробка і виконання індивідуальних навчальних тренінгів, підбір матеріалу, написання та постановка етюду.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- метод цікавих аналогій;

10. Методи контролю.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи письмового контролю: ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору;

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

Вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	4	4
2. Відвідування семінарів	1	1	1
3. Відвідування практичних занять	1	6	6
4. Виконання завдання для самостійної роботи	5	8	40
5. Робота на семінарському (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії) занятті	10	1	10
6. Робота на практичному занятті	10	6	60
8. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25
Всього			146
Залік Коефіцієнт	1,46		

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Критерії оцінювання знань та умінь студентів
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними помилками.
B	82 - 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75 - 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69 - 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

11. Методичне забезпечення.

- робоча програма навчальної дисципліни;
- навчально-методична література, цифрові носії інформації;
- технічні засоби навчання (аудіо-, відеоапаратура, комп'ютер, реквізит);
- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники.

12. Рекомендована література.

Базова.

1. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера / Б. Е. Захава. – М. : ГИТИС, 2008. – 430 с.
2. Великие мюзиклы мира / - М.: Олма-прес, 2002. - 704 с.
3. Кнебель М.О. О действенном анализе пьесы и роли / Мария Кнебель. - М. Мистецтво, 1959.
4. Азы актерского мастерства / сост. Е. Р. Ганелин. – СПб. : Речь, 2002. – 239 с.
5. Гиппиус С. В. Актёрский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – СПб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 377 с. : ил. – (Золотой фонд актёрского мастерства).

Допоміжна.

1. Пави П. Словарь театра / П. Пави ; пер. с фр. ; под ред. Л. Боженовой. – М. : ГИТИС, 2003. – 514 с.
2. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены.. Учеб.пособие для учеб. заведений культуры [Текст] / Юрий Александрович Мочалов. — М.: 1981. — 239 с.
3. Станиславский К.С. Актёрский тренинг [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский. — М.: АСТ; АСТ Москва: Полиграфиздат; СПб, 2010.
4. Элькис Г.Я. О пластическом тренаже актёра [Текст]: из опыта педагога / Г.Я. Элькис. — К.: Мистецтво, 1986. — 115 с.
5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.

13. Інформаційні ресурси.

1. Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення:
http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435
2. Книги, статті, учебники по мастерству актера, сценической речи, сценическому движению, истории театра: <http://www.krispen.narod.ru/knigi.html>
3. Спільноти та групи соц. мереж <http://vk.com/labvnesten>,
http://vk.com/world_theater , http://vk.com/world_theater